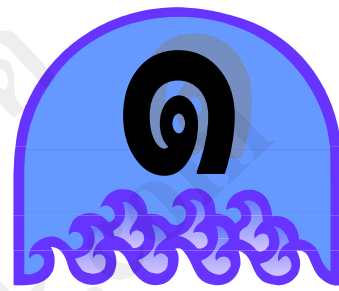

บทเรียนสำเร็จรูป

เรื่อง คำราชาศัพท์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เล่มที่ ๑

หมวดพระมหากษัตริย์

โดย นางฉวีพร ชรทนาย
ครู วิชาภาษาไทย ครู วิชาภาษาไทย

โรงเรียนเมืองอุดมวิทย์คำ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำราชาศัพท์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เล่มนี้ จัดทำขึ้นตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ บทเรียนสำเร็จรูปชุดนี้มีทั้งหมด ๕ เล่มด้วยกัน ซึ่งในเล่มนี้เป็นเล่มที่ ๑ หมวดพระมหากษัตริย์ ในการนำเสนอเนื้อหาสาระ มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ คำชี้แจงในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เนื้อหา และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยได้เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก โดยให้เนื้อหาของแต่ละกรอบมีความสัมพันธ์กัน นักเรียนสามารถตอบคำถามประจำบทเรียนและตรวจคำตอบที่ถูกต้องได้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

หลังจากนำบทเรียนสำเร็จรูปชุดนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นสื่อการสอนที่ช่วยแบ่งเบาภาระของครูผู้สอน ได้มาก และใช้ได้ดีมีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ในการจัดทำบทเรียนสำเร็จรูป ผู้จัดทำได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และได้รับการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างดี ทำให้การจัดทำสำเร็จ สามารถนำไปใช้ประกอบการสอนได้ และเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องบ้างไม่มากก็น้อย

นางวณิชยา ทรหาญ
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
โรงเรียนบึงอุดมบึงคำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำแนะนำสำหรับครู	ค
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	ง
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	จ
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑
เนื้อหา	
ความหมายคำราชาศัพท์	๓
ประเภทของคำราชาศัพท์	๔
การใช้ “ทรง”	๖
ราชาศัพท์หมวดร่างกาย	๑๐
ราชาศัพท์หมวดเครือญาติ	๑๑
ราชาศัพท์หมวดอุปโลกปบริโลก	๑๒
ราชาศัพท์หมวดกริยา	๑๓
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๕
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน	๑๖
บรรณานุกรม	๑๗

คำแนะนำสำหรับครู

๑. ใช้บทเรียนสำเร็จรูปนี้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องคำราชาศัพท์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
๒. ใช้บทเรียนสำเร็จรูปนี้เสริมสำหรับเด็กที่เรียนดี และช่วยนักเรียนที่เรียนช้า ให้เรียน ได้ทันเพื่อน
๓. ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปตั้งแต่กรอบแรกจนถึงกรอบสุดท้าย ทั้งเนื้อหา และกิจกรรมให้เข้าใจก่อน
๔. ศึกษาว่ากิจกรรมในกรอบใดที่ถูกต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือและ ให้คำปรึกษาบ้าง
๕. ชี้แจงให้นักเรียนอ่านคำแนะนำในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป และปฏิบัติ ตามทุก ๆ ขั้นตอน ทุกกรอบทั้งเนื้อหา กิจกรรม ถาม คำตอบ หรือแบบทดสอบ ก่อนเรียน และหลังเรียน

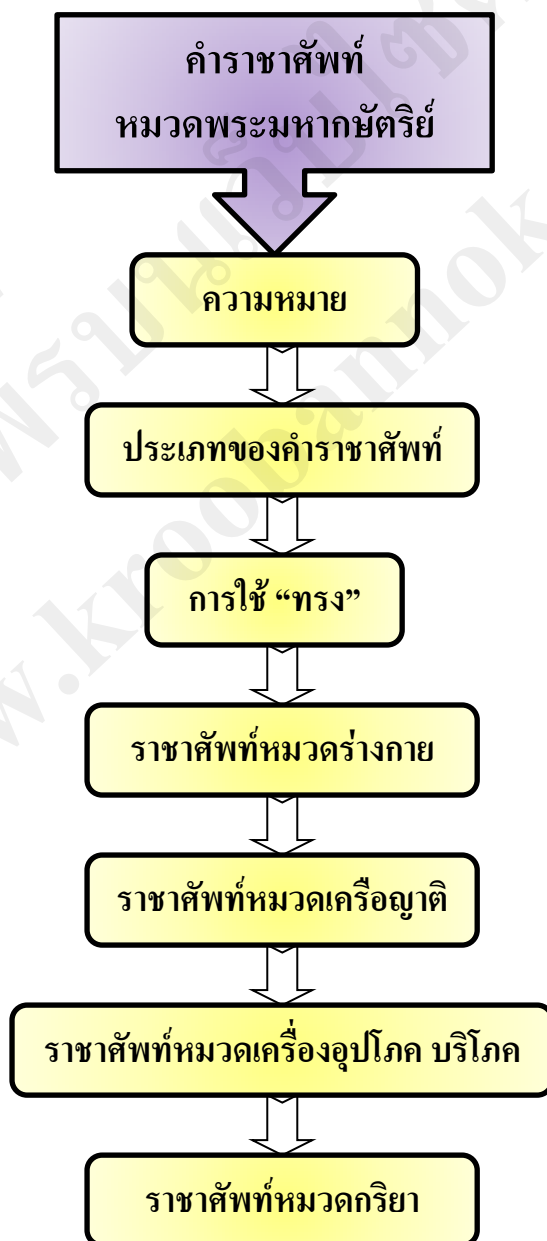
คำแนะนำสำหรับนักเรียน

๑. บทเรียนสำเร็จรูปนี้เป็นบทเรียนสำหรับให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง
๒. บทเรียนนี้เสนอเนื้อเรื่องเป็นส่วนย่อย ๆ บรรจุในกรอบต่อเนื่องกันไป
๓. ให้นักเรียนอ่านและตอบคำถามที่ละกรอบ แล้วตรวจคำตอบในกรอบถัดไปตามลำดับไม่ควรทำข้ามกรอบ
๔. ถ้านักเรียนตอบคำถามถูกแสดงว่าเข้าใจดีแล้วให้อ่านกรอบต่อไปได้ แต่ถ้าตอบคำถามผิด ต้องกลับไปอ่านกรอบนั้นให้เข้าใจแล้วตอบคำถามอีกครั้งจนตอบถูกแล้วจึงอ่านกรอบต่อไป
๕. อย่าดูคำตอบก่อนตอบคำถามเป็นอันขาดเพราะจะทำให้ นักเรียนไม่เข้าใจบทเรียนอย่างถ่องแท้
๖. เมื่ออ่านบทเรียนสำเร็จรูปแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน
๗. นักเรียนสามารถตรวจแบบทดสอบหลังเรียนได้จากเฉลยคำตอบ
๘. ขอให้ นักเรียนตั้งใจศึกษาบทเรียน ไม่ต้องรีบร้อนหรือกังวลว่าจะช้าหรือเร็วกว่าคนอื่น ๆ และต้องระลึกอยู่เสมอว่าจะต้องตั้งใจและพยายามเรียนด้วยตนเองให้มากที่สุด

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้
คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ได้ถูกต้อง

แบบทดสอบก่อนเรียน
เล่มที่ ๑ ทมอดพระมหากษัตริย์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ให้ตรงกับข้อ ก ข ค หรือ ง
ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดเป็นความหมายของคำราชาศัพท์

- ก. คำสุภาพสำหรับบุคคลทั่วไป
- ข. คำสุภาพสำหรับใช้ให้เหมาะแก่พระสงฆ์
- ค. คำสุภาพสำหรับใช้ให้เหมาะแก่ฐานะบุคคล
- ง. คำสุภาพสำหรับใช้ให้เหมาะแก่พระเจ้าแผ่นดิน

๒. คำราชาศัพท์มีทั้งหมดกี่หมวด

- ก. ๒ หมวด
- ข. ๓ หมวด
- ค. ๔ หมวด
- ง. ๕ หมวด

๓. ราชาศัพท์มีเฉพาะคำกี่ชนิด

- ก. ๒ ชนิด
- ข. ๓ ชนิด
- ค. ๔ ชนิด
- ง. ๕ ชนิด

๔. ข้อใดไม่ใช่คำที่ใช้ราชาศัพท์

- ก. คำนาม
- ข. คำสรรพนาม
- ค. คำสันธาน
- ง. คำวิเศษณ์

๕. ชื่อใดถูกต้อง

- ก. นามราชาศัพท์
- ข. กริยาราชศัพท์
- ค. ราชาศัพท์นาม
- ง. ราชาศัพท์กริยา

๖. คำกริยาที่ยกเว้นให้เติมทรงได้ คือชื่อใด

- ก. พิโรธ
- ข. กริ้ว
- ค. สรง
- ง. ผนวช

๗. พระขนง หมายถึงชื่อใด

- ก. คิ้ว
- ข. คาง
- ค. คอ
- ง. เครา

๘. หน้าใช้คำราชาศัพท์ว่าอย่างไร

- ก. พระนลาฏ
- ข. พระพักตร์
- ค. พระเจ้า
- ง. พระเนตร

๙. หลานใช้คำราชาศัพท์ว่าอย่างไร

- ก. พระชามาดา
- ข. พระสัสสุระ
- ค. พระสัสสุรี
- ง. พระนัคดา

๑๐. พระราชปฎิถันถาร หมายถึงชื่อใด

- ก. พุด
- ข. คำสั่ง
- ค. คำสั่งสอน
- ง. คำหักทนาย

รวมที่ ๑

สวัสดีครับเพื่อน ๆ เรามาทำความรู้จัก
กับ “คำราชาศัพท์” กันดีกว่านะคะ

ก่อนอื่นมารู้จักความหมายกันนะคะ
คำว่า “คำราชาศัพท์” คือ คำสุภาพสำหรับใช้
ให้เหมาะแก่ฐานะบุคคล

เพื่อน ๆ ทราบความหมายของคำราชาศัพท์แล้ว
และมีคำถาม ถามเพื่อน ๆ คนเก่งว่า

คำสุภาพสำหรับใช้ให้เหมาะสมแก่ฐานะบุคคล
คือ.....

กรอบที่ ๒

คำราชาศัพท์

เก่งมากค่ะ ขอยกนิ้วให้คนเก่งเลย

คำราชาศัพท์ มี ๕ หมวดนะคะ คือ

- ๑. พระมหากษัตริย์
- ๒. พระบรมวงศานุวงศ์ (พระประยูรญาติ)
- ๓. พระสงฆ์
- ๔. ข้าราชการ
- ๕. สุภาพชนทั่วไป

คำถามมีว่า

คำราชาศัพท์ มีทั้งหมด.....หมวด

กรอบทที่ ๓

๕ หมวด

ขอปรบมือดัง ๆ สำหรับคนเก่งจ้า

คำราชาศัพท์ มีเฉพาะคำ ๔ ชนิด คือ

๑. คำนาม
๒. คำสรรพนาม
๓. คำกริยา
๔. คำวิเศษณ์

วันนี้เพื่อน ๆ เก่งกันทุกคนเลย
เริ่มสนุกแล้วใช่ไหมล่ะ

เพื่อน ๆ ครับ สงสัยจังเลยว่า คำราชาศัพท์
มีใช้เฉพาะคำกี่ชนิด อะไรบ้าง

ตอนที่ ๔

๔ ชนิด คือ ๑. คำนาม ๒. คำสรรพนาม
๓. คำกริยา ๔. คำอุโฆษณ์

โอ้โฮ! สุดยอด เพื่อน ๆ นี้เก่งสุด ๆ เลยครับ
คำราชาศัพท์ มี ๕ หมวด และมีเฉพาะคำ ๔ ชนิดครับ

การใช้ทรง

๑. ใช้นำหน้าคำนาม และคำกริยา เป็นกริยาราชศัพท์

นำหน้าคำนาม

ทรงช้าง = จีช้าง
ทรงดนตรี = เล่นดนตรี
ทรงศีล = รับศีล
ทรงธนู = ยิงธนู
ทรงธรรม = ฟังเทศน์
ทรงรถ = นั่งหรือขับรถ
ทรงปืน = ยิงปืน

นำหน้าคำกริยา

ทรงรับ
ทรงถือ
ทรงยินดี
ทรงกรุณา
ทรงขว้าง
ทรงอุตสาหะ
ทรงตั้งสอน

กริยาราชศัพท์ ใช้นำหน้าคำ.....
และนำหน้าคำ.....
ทรงศีล หมายถึง

ตอนที่ ๕

คำคม และคำกริยา, รับผิดชอบ

ขอปรบมือดัง ๆ สำหรับคนเก่งคะ

๒. ให้นำหน้าคำนามราชาศัพท์ให้เป็นกริยารราชาศัพท์

ทรงพระพิโรธ	(โกรธ)
ทรงพระประชวร	(ป่วย)
ทรงพระสุบิน	(ฝัน)
ทรงพระบรรทม	(นอน)
ทรงพระสรวล	(หัวเราะ)

ป่วย

เขียนเป็นคำราชาศัพท์ว่า.....

ตอนที่ ๑

ทรงพระประชวร

เยี่ยมจริง ๆ ครับ
ศึกษาการใช้ ทรง ต่อนะครับ

๓. ห้ามใช้ ทรง นำหน้ากริยาราชศัพท์ ต่อไปนี้

เสวย	เสด็จ	ประทับ
กริ้ว	โปรด	ทอดพระเนตร
ตรัส	ทรง	พระราชทาน
ประจวบ	พิโรธ	พอพระทัย
		พอพระราชหฤทัย

ยกเว้น : ผนวช ให้เติม ทรงผนวชได้

คำกริยาราชศัพท์ที่ยกเว้นเติมทรงได้
คือ.....

กรอบที่ ๑

๔. กริยา **เป็น** กับ **มี** ถ้านำหน้าคำราชาศัพท์ไม่ใช่ ทรง เช่น

- เป็นพระราชโอรส
- เป็นพระราชธิดา
- เป็นพระราชนัดดา
- เป็นพระประสงค์
- เป็นพระราชดำรัส
- มีพระบรมเดชาภาพ

กริยา.....กับ.....
ถ้านำหน้าคำราชาศัพท์ไม่ใช่ ทรง

ตอนที่ ๘

วิชา ๘

เพื่อน ๆ คะ นอกจากการใช้ ทรง แล้ว
คำราชาศัพท์ยังประกอบด้วยหมวดต่าง ๆ ดังนี้

๑. หมวดร่างกาย

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	คำสามัญ	คำราชาศัพท์
ร่างกาย	พระวรกาย	คิ้ว	พระขนง
ศีรษะ	พระเศียร, พระเจ้า	จมูก	พระนาสิก
ผม	พระเกศา, เส้นพระเจ้า	แก้ม	พระปราง
หน้า	พระพักตร์	ปาก	พระโอษฐ์
หน้าผาก	พระนลาฏ	ฟัน	พระทนต์
ดวงตา	พระเนตร, พระจักขุ	ลิ้น	พระชีวาหา

พระนลาฏ หมายถึง

พระทนต์ หมายถึง

พระปราง หมายถึง

ตอนที่ ๔

ท้าวเอก, พัน, แก้ว

๒. หมวดเครือญาติ

คำสามัญ	คำราชาศัพท์
ปู่ ตา	พระอัยกา
ตา ยาย	พระอัยยิกา พระอัยกี
พ่อ	พระชนก, พระราชบิดา
แม่	พระชนนี, พระราชมารดา
ภรรยา	พระมเหสี, พระชายา
สามี	พระสวามี, พระภักสดา
พ่อตา พ่อสามี	พระสัสสุระ
ลูกชาย	พระโอรส
แม่ยาย แม่สามี	พระสัสสุรี
น้ำชาย น้ำหญิง	พระมาตุลา พระมาตุจฉา
ลูกสาว	พระธิดา, พระเจ้าลูกเธอ

คำสามัญ	คำราชาศัพท์
ลุง อาชาย	พระปิตุลา
อาหญิง	พระปิตุจฉา
พี่ชาย	พระเชษฐา
หลาน	พระนัดดา
น้องชาย	พระอนุชา
น้องสาว	พระขนิษฐา
ลูกเขย	พระชามาดา
ลูกสะใภ้	พระสุณิสา
พี่สาว	พระเชษฐภคินี

เพื่อน ๆ ทราบไหมคะว่า
พระเชษฐา หมายถึง

พระสุณิสา หมายถึง

บทที่ ๑๐

พิธีไหว้

อุทิศไว้

ศึกษาหมวดเครื่องอุปโภคบริโภค
ต่อเลยนะครับ

๓. หมวดเครื่องอุปโภคบริโภค

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	คำสามัญ	คำราชาศัพท์
น้ำดื่ม	พระสุธารส	กางเกง	พระสนับเพลา
น้ำชา	พระสุธารสชา	เข็มขัด	รัดพระองค์
อาหาร	พระกระยาหาร	ฟูก	พระยี่งู
ข้าว	พระกระยาเสวย	ที่นั่ง	พระราชอาสน์
ยารักษาโรค	พระโอสถ	เตียงนอน	พระแท่นบรรทม
เสื้อผ้า	ฉลองพระองค์	แก้วน้ำ	แก้วน้ำเสวย

พระยี่งู หมายถึง

รัดพระองค์ หมายถึง

พระโอสถ หมายถึง

กรอบทที่ ๑๑

หญิง เฝ้ามัด ย่า

เหนื่อยนัก...พักก่อนคะ

๔. หมวดกริยา

คำสามัญ	คำราชาศัพท์	คำสามัญ	คำราชาศัพท์
พูด	ตรัส	กิน	เสวย
คำสั่ง	พระบรมราชโองการ	นั่ง	ประทับ
คำสั่งสอน	พระบรมราโชวาท	ให้	พระราชทาน
ทักทาย	พระราชปฏิสันถาร	ดู	ทอดพระเนตร
แต่งหนังสือ	ทรงพระราชนิพนธ์	อยากได้	มีพระราชประสงค์
ลงลายมือชื่อ	ลงพระปรมาภิไธย		

พระราชทาน หมายถึง

ทรงพระราชนิพนธ์ หมายถึง

ลงพระปรมาภิไธย หมายถึง

กรอบที่ ๑๒

ให้

แต่งหนังสือ

๑๖ ภายใต้ ๑๖

เก่งสุด ๆ เลยเพื่อน ๆ
เฮ้! เรามาช่วยกันสรุปนะครับว่า

คำราชาศัพท์ คือ คำสุภาพสำหรับใช้ให้เหมาะสม
แก่ฐานะบุคคล มี ๕ หมวด คือ

๑. พระมหากษัตริย์
๒. พระบรมวงศานุวงศ์ (พระประยูรญาติ)
๓. พระสงฆ์
๔. ข้าราชการ
๕. สุภาพชนทั่วไป

ไฮโย! เรียนจบแล้ว
สนุกจังเลย

แบบทดสอบหลังเรียน
เล่มที่ ๑ ทมอดพระมหากษัตริย์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ให้ตรงกับข้อ ก ข ค หรือ ง
ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

๑. ข้อใดเป็นความหมายของคำราชาศัพท์

- ก. คำสุภาพสำหรับบุคคลทั่วไป
- ข. คำสุภาพสำหรับใช้ให้เหมาะแก่พระสงฆ์
- ค. คำสุภาพสำหรับใช้ให้เหมาะแก่ฐานะบุคคล
- ง. คำสุภาพสำหรับใช้ให้เหมาะแก่พระเจ้าแผ่นดิน

๒. คำราชาศัพท์มีทั้งหมดกี่หมวด

- ก. ๒ หมวด
- ข. ๓ หมวด
- ค. ๔ หมวด
- ง. ๕ หมวด

๓. ราชาศัพท์มีเฉพาะคำกี่ชนิด

- ก. ๒ ชนิด
- ข. ๓ ชนิด
- ค. ๔ ชนิด
- ง. ๕ ชนิด

๔. ข้อใดไม่ใช่คำที่ใช้ราชาศัพท์

- ก. คำนาม
- ข. คำสรรพนาม
- ค. คำสันธาน
- ง. คำวิเศษณ์

พยายามนะครับ

๕. ข้อใดถูกต้อง

- ก. นามราชาศัพท์
- ข. กริยาราชศัพท์
- ค. ราชาศัพท์นาม
- ง. ราชาศัพท์กริยา

๖. คำกริยาที่ยกเว้นให้เติมทรงได้ คือข้อใด

- ก. พิโรธ
- ข. กริ้ว
- ค. สรง
- ง. ผนวช

๗. พระขนง หมายถึงข้อใด

- ก. คิ้ว
- ข. คาง
- ค. คอ
- ง. เครา

๘. หน้าใช้คำราชาศัพท์ว่าอย่างไร

- ก. พระนลาฏ
- ข. พระพักตร์
- ค. พระเจ้า
- ง. พระเนตร

๙. หลานใช้คำราชาศัพท์ว่าอย่างไร

- ก. พระขามาดา
- ข. พระสัสสุระ
- ค. พระสัสสุรี
- ง. พระนัคดา

๑๐. พระราชปฐิถันถาร หมายถึงข้อใด

- ก. พุด
- ข. คำสั่ง
- ค. คำสั่งสอน
- ง. คำทักทาย

เสร็จแล้วทบทวน
ด้วยนะคะ

เฉลย
แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

๑. ก

๒. ง

๓. ก

๔. ก

๕. ข

๖. ง

๗. ก

๘. ข

๙. ง

๑๐. ง

เพื่อนๆ ต้องได้คะแนน
อย่างน้อย ๖ คะแนนนะครับ

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. เก่งภาษาไทย เอกสารพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๓.

———. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.

———. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๑

เครือรัตน์ เรืองแก้ว. ราชาศัพท์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๕.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๓.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. การใช้ภาษาอย่างมีวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๓๕.

ทองพุด บุญอึ้ง. “ผลงานวิจัยทางวิชาการประเภทบทเรียนสำเร็จรูป,” ข้าราชการครู. ๑๒ (๑) : ๑๐-๑๔ ; ตุลาคม-พฤศจิกายน, ๒๕๔๔.

ทิสนา เขมมณี. “การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป,” ใน ๑๔ วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. หน้า ๑๐๑-๑๐๔. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

นภดล จันทรเพ็ญ. การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนลิฟเพรส, ๒๕๔๒.